دیموکراسی بۆرژوازی کامڵترین بەرگی سیاسی سەرمایەداری یە … نوسینی – (ن . ف. عبداللە)

لە کاتێکی زۆر لەوەو پێشەوە دەمویست ئەو نووسینەی لەبەر دەستدایە . بخەمە سەر ڕووی پەڕەکانی نووسراوەک . بەڵام کات خەریک بوو دەی بەین ، بە هەر حاڵ ئەمە کاتمان بەی و توانیمان، ئەم نووسراوەیە، لە منداڵدانی فیکری ئەمەدا لە دایک ببێت .

ئەم نووسراوەی کە چەند موضوعی لە خۆگرتووە و چەند سەرباسێکی هەیە ، بەڵام هەموویان لە دەرگای یەک ناوەڕۆک دەدەن قسە لەگەڵ یەک واقعدا دەکەن و لەگەڵ یەک تەواوکەری یەکن و یەک واتا دەگەیەنن . کە دیموکراسی بۆرژوازی، دەخاتە ژێر نەشتەری ڕەخنەی دیموکراسی پرۆلیتاریاوە ، بێ گومان ئەو بەکارهێنانەی کە بەناوی (دیموکراسی پرۆلیتاریا)وە بەکارهاتوون ، بەئەمە یەک واتای هەیە لەگەڵ (دیکتاتۆریەتی پرۆلیتاریا) چونکە دیموکراسی خاسیەتی دەسەڵاتی چینایەتی یە . ئیتر هەر پێناسەکی تری بۆ بکرێت ، لە لای ئەمە بێ بەهاو ڕیاکارانەیە ....

بۆ درێژەی بابەت کلیکی ئێرە بکەن ......

کوڕێکی دەست ڕەنگین لەسەردەمی دیکتاتۆرێکدا … هۆشیارجەمال

هەرکاتێک ناوی عێراق بەر گوێی هەرکەسێک دەکەوێت ڕاستەوخۆ خەیاڵی بۆ وڵاتی خوێن ڕشتن و ئازار و مەینەتی و جەنگی بەردەوامی ناوخۆیی وجەنگ لەگەڵ وڵاتانی دراوسەدا دەچێت. لێکەوتەکانی جەنگەکانی وڵاتی عێراق ماڵوێرانیەکەی بۆ هەموو پێکهاتەو ڕەگەزەکان بووە،

چونکە عێراق وڵاتێکی فرەنەتەوە و فرەمەزهەبی ئاینی و ئاینزای جیاوازە.

ڕۆمانی ”وردوخاشی پەرتەوازە“ لەلایەن نوسەری عێراقی (محسن ئەلرەمی) نوسراوە، کە لەوڵاتی ئیسپانیا دەژی، وە لەلایەن (ڕێنجدەرجەبار)ەوە، بە زمانێکی ڕەوان وەرگێڕاوەتە سەر زمانی کوردی، ئەم ڕۆمانە کتێبکی بە قەبارە بچوک و لاپەرەکەمە، بەڵام هاوار و ئازاری هاوڵاتیانی عێراقە لەژێرسایەی دەسەڵاتێکی دیکتاتۆر و شەرەنگێز، چ بەهاوڵاتیانی خۆی و چ بە وڵاتانی دراوسێشی.

نوسەر ئازارەکانی پێکهاتەکانی عێراقی کۆکردەتەوە لەڕووداوەکانی ناو خێزانێکی گوندێکدا، کەچەندین بەچوونی جیاواز لەنێوان منداڵەکان و دایک و باوکی خێزانەکەداهەیە کە زۆرجار دەگاتە ئاستی بەریەک کەوتنی ئەندامەکانی خیزانەکە لەناو یەکتریدا.

کە گرنگترین بەریەک کەوتنیان بەریەک کەوتنی کوڕە گەورەکەی ماڵە بەناوی قاسم لەگەڵ باوکی، چونکە کوڕە گەورەکە وێنەکێش و دەست ڕەنگینە، باوکیشان نیشتیمان پەروەرێکی زۆر توندە کە داوا لە کوڕەکەی دەکات وێنەی سەرۆک بکێشێت، بەڵام قاسم ڕەتی دەکاتەوە، دواتر توڕەبوونی باوکی و شەڕی لێدەکەوێتەوە.

لەم ڕۆمانەدا ڕووداوەکانی کاتی جەنگ باسکراوە کەچۆن کاریگەریەکانی ڕۆچۆتە ناو خێزانەکانەوە، ڕۆژانە تەرمی ڕۆڵەکانی عێراق دەنێردرایەوە بۆکەس و کاریان و دیاری و ئاڵتونی ژنەکانیش کۆدەکرایەوە بەناوی کۆکردنەوەی خەرجی بۆ سوپا، هەروەها گەنجەکان ڕاپێچی بەرەکانی پێشەوەی شەڕدەکران، دواجار ئەوەندە کوژراو زۆرئەبێت خەڵک گۆڕستانەکان ڕووتر دەبینن وەک لەماڵەکانیان.

قاسمی وێنەکێشیش لە بەرەکانی جەنگ هەڵدێت و دەگەڕێتەوە لادێکەی خۆیان و دەگاتە ئەو بڕوایەی کە ئەو بکوژرێت لەوە باشترە کەسێک بکوژێت، دواتر دەستگیری دەکەن و وەک سەربازی هەڵاتوو بە بەرچاوی خەڵکەی گوندەوە دەیکوژن و بەماوەیەکی زۆر تەرمەکەی دەهێڵنەوە بەئەوەی هەموو کەسێک بترسێت و ببێت بە وانەیەک بۆ ئەوانی تریش.

قاسم کوژرا، بەڵام ئیرادەی خۆی لەدەست نەدا و وێنەی سەرۆکی دروست نەکرد و لە سەربازیش هەڵات، کاتێک وێنەی نیشتیمانیشی کێشا، ڕەنگی سوری تیدا بەکارهێنا وەک هێمای خوێن.

ئەو لەكاتێكدا گيانى بەخت كرد دەيتوانى وەك زۆربەى شاعير و نوسەر و هونەرمەند و گۆرانى بێژەكانى تر كە شيعر وگۆرانى و وتاريان بەباڵاى سەرۆكدا دەنوسى و دەگوت بۆدەستكەوتى مادى بێت بە بەشێك لەوسيستەمە گەندەڵ و ستەمكارە، بەڵام ئەم هونەرەكەى نەخستە خزمەتى سەرۆك و سيستەمە گەند□□ك□ى!

هۆشيارجەمال

ئاشكرابوونا وێنەيەكا – با – ى لدەرڤەى ركەهێ … ئەمين بۆتانى

(هەكە ئاشتيێ عەبدەك هەبيت، بێ شك ئەڤدلسەلامە)
ئەڤ هەلبەست؛ ديارى بۆ جانێ شێخێ شەهيدان "ئەڤدلسەلامێ بارزانى"
كەد و رێچا وى، بەهەشتا هزرا وى، تژى نوور و نێرگز…

خودانێ پير
هێڤدكەتە زير و زناران،
كەڤر كەڤر ڤێڕادچيت و
حيكمەتا تەقن و غوبارێ
بۆ هەستييان ڤەدگێڕيت،
بەلگ بەلگ
داتينيت پرچا داروباران.
وێ گاڤێ
چيا يێ شرينێ
مژومۆران دكرە ناڤ مەشكا فەساحەتێ،
دەوا جامێرى يێ
لبەر دنيا يێ دادنا و
نقيشكا جەسارەتێ
هەلدگرت بۆ تەنگاڤى يا.
دناڤبەرا
جەبرا پيسيێ و

ئختیارا تافیلبوون□؛
وی گومانا ئاڤ□.
دناڤب□را
ج□برا کیڤیبوون□ و
ئختیارا ک□هیان؛
وی ن□مانا راڤ□.
دناڤب□را ج□برا ه□وار□ و
ئختیارا ب□د□نگی□؛
وی ستران.
ه□ی ش□خ□ من
ت□ خ□لی یا ن□ساخا
کر□ بن قر□مک□ن هناران،
ژ□کجودا کر
خ□ یا ش□ر□ف□ و
ت□شتا ئ□ڤینداران.
ت□ زڤ□□ک□ن ت□هنی یا
دا بنک□فش□ن د□ربازبوون□؛
و ت□ دزانی
ه□ژ ئاڤ
مراری□کا رازاندی بو
لهـ□م□زا ف□ل□ک□؛
د□راڤ□ن و□
سواخدابوون بخ□ندقین□،
ت□ ک□لا رووم□ت□
راد□ستی
باو□شینا م□عنای□ کر؛
و ت□ دزانی
ه□ژ ئاگر
ن□خش□کا گولگولی بو
بد□هم□نا پ□ریانڤ□؛
بهـ□ج□تا عیفف□ت□
ناموس ب□ردابوون□ ئ□ڤین□.
ش□خ□ من؛
ئ□ڤ□ی□ فقها پ□ک□ا ب□ردانا
باران و برین□،
ئ□ڤ□ی□ فقها پیر□زکرنا
ژان و خوین□،

ما ت□ دیت
چ□وا مازی ڤ□□کرن
ب□ خ□شکرنا پیست□ ل□ق□ومیان□،
د□ل و نهال راچاندن
پشت و پال شاندن
ب□ خ□ساندنا
ک□ڤر□ن نشیڤی یا.
وی د□می
ه□ژ ز□مار
ح□رف□کا ب□د□نگ بو
دناڤ بوخچکا ئ□ش و ژانا.
ه□ژ ع□ڤرا؛
ل□مشت ن□□ستبوون
بت□شیا ت□فان□،
ه□ژ فریزی□ن ئولف□ت□
رپنی هناڤا ن□ ب بوون،
دب□ژن؛
وی و□ختی
کو م□لک□ز□ن
مژوولی م□هاندنا
ع□قیقا ر□غب□ت□ بوون،
ب□د□ستی
گ□زک□کا خوین□ دک□ڤیت□ خار و
ئ□ڤ ب□هنا گ□نی
ب□ردبیت□ خ□لیق□ت□.
ب□هنا گ□نی
ب□ردبیت□ خ□لیق□ت□ و
ئ□دی شعوب و ق□بائل
رادبن□ چ□پا،
دل□□قی دبیت□ جغسی□ ق□د□ر□ و
ه□ر ئاسن□کی
ب ر□نگ□ گولل□ی ت□فسیر دک□ت
ه□ر تیر□ک□ ژی ب ر□نگ□ خیان□ت□.
ئ□زب□نی
ب دلخاسی ن□د□رک□ڤ□؛
ک□س□ی□ن ر□م و ع□ج□مان
گ□ل□ك خوینا ر□تی.

لیانا نێرگزا بکێ و
خۆ بگەهینە دەمارێن دل□ ڤانیێ،
ه□ بیت ن□ بیت
سکرا مەعریف□ تێ
یا پەقی.
تە چولیێن زۆزانا
هاڤێتە سەر ملا و
با بەلیسکا دۆلا ڤاژی
کرە گۆپال،
شکێڕ و لاتێن
پیرس و سەرێ بازێ؛
(وەی..وەی..وەی
بازی یێن بارزان
ڤ□بینا ربادان
سیسنۆکێن شەنگ و شەپال).
لبیرا تە یە؟
نەقلا دی ژی
ئاگر بەردابوونە ئاقارێن هۆگری یێ،
تا یکێت کەسك ن□ با نە
چپکەکا شەرمێ
دمەنجەلۆکا ڤەمریانێ دا نەما بو
دویکێلا زولمێ پێ ڤەمالین.
شێخێ من
پشتی ڤێ حێبربانێ؛
ما تو بێژی
مسکا ئاڤەدانیێ
ل عەردەکی ما بیت؟!
من دزانی
تو باوەر ناکەی،
لێ پا جارەکا دی
تە کراسێ خۆ
لبەر ئاگرێ وێ خەمێ
زوها کر و
بووی رێڤینگێ خەونا،
و تە دزانی
ڤەدیتنا کەسکەسۆرێ
نە بساناهی یە

دناڤ ئ□لفب□تكا ب□□□نگی□،
ن□خاسم□ ه□ژ
سیپ□ل□كا ڨ□د□ر ن□ببوو كانی و
چریسك□كا ب□رز□
چرای□ك ل□ ن□ببوو خودان.
ه□ی ش□خ□ من
خ□لاف□ت□
خلفا س□دار□
لب□ر سیناهی یا س□را
ڨ□دا بو؛
ت□ دا ر□ك□ و
چ دبیت بلا ب بیت،
ت□ دناڤ ل□و□ندی□ن خ□ دا
ج□ت□كا كانی□ن ن□ر و م□ ڨ□شارتبوون؛
ت□ دڨیا بق□چاغی
بگ□هینی□ ك□ربلای□.
ت□ ب□□كا پ□زكویڤی یا
كربو دناڤ شویتكا خ□ دا؛
ت□ لب□ر بو
ج□ندرم□ن خ□لیف□ی پ□ ن□ح□سن
ب□ ن□ڤی□ن ئیبراهیمی
بگ□هینی□ د□شتا ح□□ا ن□.
ت□ ناوسك□ن تاز□ ڨ□وراندی
تژی باهیڤ و هنگڤین
دناڤ پاخلا خ□ دا
ه□لگرتبوون ب□ ك□نعانییا.
ب□ربنی و ب□ربنی یا لائیكراه□
ت□ كاروان□كا
د□سمال□ن ر□نگین بار كربو؛
دا بگ□هینی□
ئ□نات□لیا خود□
ب□ ر□ندك□ن ئ□رم□نی یا.
ه□می ه□می
ت□ دڨیا
سیناهی□كا ه□دار□
ژڨ□ر□م و ع□□ع□□ا
ڨ□گ□□ینی ب□ دل و چاڤان.

لێ لسەر تخويبێ
دناڤبەرا حەلال و حەرامێ
هاتيە گرتن.
دەما تە لسەر کەڤرەکێ رەش
ب کولنگەکێ سۆر د نکراند:
بژى براتى يا گورگ و پەزان.
جارا ئێکێ نەبو
ئەزبەنى جارا ئێکێ نەبو
دناڤبەرا
رەوشەن و تاريگەورکێ
تو ديت بووى
يێ سەخبێرى يا ئەلندێ دکەى،
وە ديارە
تە زێدە ل حەددى
ستێر کربوونە دناڤ
پارزينکێن شۆڕەشڤانا؛
تێرا رەجماندنا بندەستيێ نەما بو.
ئەزبەنى
بەرى تە بگرن؛
گەلەك وێنەيێن تە يێن قەچاغ
ب ديوارێن ئستەنبۆل و
چالديران و مووسلێ ڤە
هاتبوونە هلاويستن،
ل بلنداهيەکا جودى
تە وێنەيەکا خۆ
دگەل (با)ى کێشا بو
لسەر چەنگێن فڕينێ.
ل جهەکێ دى و
بڕەخ هەلامەتا تێهنيبوونێ؛
تە دەستێ خۆ
دانابو سەر ملێ ئاڤێ و
هنگۆ هەردووا دکرە کەنى.
وێنەيەکا دى ژى
کو سولتان گەلەك پێ عاجز ب بو؛
چو بوويە سەر
قليقانکێن عەقل و نەقلا و
ب هەردوو دەستا

ت□ سلاق دكرە مەتنا جەدوايێ.
و ل خڕەكا خرابتر
وێنەيەكا تە بو ئەزبەنى
دگەل چرايەكا ڤەمراندى
دناڤ كۆلانكەكا تەنگ و تارى،
و لپشت تە
گرنژينا زارۆكێن
گەرميان و قوشتەپە
دێرسم و هەلەبجە
قارنا و شەنگالێ
عامودا و رۆبۆسكێ
باش خويا دكر.
ئەزبەنى
ڤەدگێڕن؛
گونەها تە ئەو بوويە
تە قەسەكا خراب گۆتبو ژيانێ،
تە لێحەيتاند بو و گۆتبويێ؛
هەكە ئازادى
ل نك تە هندا گران بيت؛
پا بۆچى ل نك مرنێ
قەهرەمانى يا كوردان بەلاشە؟!
وێ گاڤێ
حاكمێ حوكمێ
سەرێ خۆ نەڤى دكەت؛
سەرێ خۆ نەڤى دكەت
حاكمێ حوكمێ.
رووپەلا دوماهيێ ژى
حبرا دوماهيێ
ددەتە دەستێ دوماهيێ و
دبێژتێ؛ بنڤيسە:
ها ئەڤەيە؛ بەراهى يا درست
ئەڤەيە بەراهى يا درست…

ئەمين بۆتانى
14/1/2019

بە داخ و پەژارەیەکی زۆرەوە تەرمی ژنێکی ترا! ئەم دەستەواژەیە هەتا کەی؟ ... سەرگوڵ ئەحمەد

ئەمە سەردەری هەواڵەکان و میدیاو تۆڕە کۆمەڵایەتی یەکانە لە هەر چرکەساتێك و کاتژمێرێك ، هەر ڕۆژێك گوێ بیست و بینەری دەبین ، کە بەداخەوە بە شێوەیەکی جدی ڕامان ناچڵەکێنێت ؟ زۆرێک لە ئێمە دەزانین کە هۆکاری سەرەکی ئەم کوشت و کوشتارەی ژنان چیەو لە کوێ وە سەرچاوە دەگرێ ، بەڵام ئە م تاوان و کوشت و کوشتارە هەتا کەی ؟ وە دە بێت چەندی تر درێژەی هە بێت؟

ماوەی زیاتر ٢٧ لە ساڵە لە ژێرسایەی دەسەڵاتی بزوتنەوەی کوردایەتی (یەکێتی و پارتی) ژنان و کچان دەکوژرێن و ناچار بە خۆ کوشی دەکرێن و لاشەکانیان لە شارو شارۆچکەو کوچەو کۆڵانەکان ولە دەریاو گۆم و زەلکاوەکان وپارکە کانەوە فڕێ دەدرێن، بە قیزەوەنترین پاساو بۆ زۆربەی زۆری ئەو تاوانانە بەناوی پارێزگاری لەشەرەف وپاکردنەوەی شەرمەزاریەوە(غسل العار) ئەنجام ئەدرێن وە بەم بۆنەیەشەوە دەمی زۆرێك لە خەڵکی پێدادەخرێت.

بە شێوەیەك شەرعیەت بە کوشتنەکە دەدەن ، تاوانبارەکەش واتە بکوژەکە کە نزیکترین کەسی کوژراوەکەیە کە شایەت هاوژینەکە بێت یان باوك براکە کەیەتی وە یاخود کەسانی تری لە چەشنی ئامۆزاو خاڵۆزاکە خۆیان کردوە بە خاوەنداری یەتیان زۆر بێ باکانە ئەو تاوانانە ئەنجام دەدەن. وە بە پێ ی ئەو زانیاریانە کە پێشووتر لە کەیسەکانی کوشتنی ژناندا بڵاوکراوەتەوەو ڕاگەیەنراوە لە کاتێکدا ئەگەر زیندانیش بکرێن پاش چەند ڕۆژێك ئەنجامدەرانی ئەو تاوانانە لەژێر هەر ناوێکدا بوو بێت یا لە ڕێگەی لێبووردنی گشتی یان هەر هۆکارێکی ترە وە ئازاد دەکرێن و دەستی ئەمان و سەدان کەسی تریشی ئاوەڵا کردوە بۆ ئەنجام دانی تاوانی تر. لەم لاشەوە بە قانوون و یاسا شەرعیەت بە کوشتنی ژنان دەدات لە ژێر ناوی شەرەف و نامووسدا .

وە لە لایەکی ترەوە بنەماڵەو کۆمەڵگا ی ئەم مەملەکەتە لە ڕێگەی

مزگەوتەکان و بانگخوازەکان□و ک□□ژانە بەردەوام باسی کەم ئاوەزی و کەم دینی(ناقص عقل ودین) دوانیان بەشاهیدێک حیساب دەکرێن و ئەوان شەرفی ئیوەن و ئەبێت پاریزگاریان لێ بکەن!! وا ڕایان ئەهێنێنن کە ئاستی ووشیاریان لە بەرامبەر ژناندا بە شێوەیەك بێتە خوارەوە چاویان کوێر دەبێت و ئەقڵیان لەدەست دەدەن وەڵ جانەوەری جانگەڵەکان ژنان دەکەنە نێجیری خۆیان .لە کاتێکدا ئەوان هەموو ئەو ڕااستیە نەبین کە ئیستا ژنان کاردەکەن ودەخوێنن وسیاسەت دەکەن و زۆربەزوری جومگە هەستیارەکانی کۆمەڵگەیان بەدەستە ،ژن مەلیکەی گەورەترین وپێشکەوتوترین وڵاتەکانی جیهانن سەرۆک وەزیران ووەزیری دەرەوەو وەزری بەرگری وەزیری پەروەردە وپڕۆفیسۆر ودۆزەرەو زانا ومامۆستا ودوکتۆرەو کریکارن .

ئیستا سەدەکانی ناوەڕاست نیە،هەرچەندە لە سەرەتایی میژووی درووست بونی مرۆڤایەتیەوە ژنان هەر بەشی شێری دروست بونی ژیان و ئیدارەی مال□ وکۆمەڵگەیان لەئەستۆدابووە ،فێریان دەکەن ئەوان خاوەنی دایك و خوشك و ژنەکانیانن و دەبێت هەمیشە لەژێر ڕیعایەت و چاودێری ئەواندابن ، وە لە هەر سەرکێشی یەك دەبێت سزایان بدەن بە لێدان و توندووتیژی و سەرەنجام کۆتایان پ□بیه□نرێت بە کوشتن . ئەو کلتورە ئەوەندە دواکەوتوو قیزەوەنە کە ڕێگە بە تاوانبارە کە بدات کە شانازی بەو تاوانەو بکات و بە ئازادی لە ناو کۆمەڵگادا بسوورێتەوە .

ئە مە چ جەنگەڵستانێکە !کە ئینسانەکان وا باربهێنرین کەدەستیان بچێتە گیانی ئازیزانی خۆیان و حەقی ژیانیان لێ بسێننەوە. ئەمە ئەو کۆمەڵگایەیە کە خاوەنی ئەقڵیەت و فەرهەنگی پیاوسالاری و خێلەکی یە کە بەداخەوە هەر دەبێت چاوەروانی ئەو کارەسات و تاوانانە بین لە بەرامبەر ژنان دا.

بەڕاستی کاتی لە بەرامبەر ئەم تاوانە دژی ئینسانی یانەی ژناندا بیردەک□ی□ت□وە ، پێت وایە تۆش وەک ئەوان تاوان باریت و هاوبەشیت لە و کارەسات□ ک□ □□ژانە گوێ بیست و بینەری دەبین لە تۆرە کۆمەڵایەتی یەکانەوە پۆستی هاوخەمی دەنوسین و بە پیشاندانی وێنەی قوربانی یەکەو پاش چەند ڕۆژێکی تر هەمان کارەسات دووبارە دەبێتەوە .

ئەو کۆمەڵگایە کە بە هۆی فەسادی ئیداری و سیاسی و پارەو پولەوە لە لایەن دەسەڵاتدارانی کوردی یەوە کە (یەکێتی و پارتی) کە ماوەی ۲۷ ساڵە پەروەدە دەکرێن و تەنها کێشە یان دزی و گەندەڵی و چاوچنۆکی وبرسی چنسی وپارەو پۆستە . ئەوەی مەسەلەیان نەبێت کێشەی ژنان و کوشتنی ژنانە لە ژێر دەسڵاتی ئەم دوو حیزبە دا، دینیان کردۆتە سەرچاوەی کلتورێك کە شەرعەیەت بە ژن کوژی دەدات و دڵ و

دەرونی ئینسانەکان پڕ بکات لە رق و کینەو تۆڵەسەندنەوە، عیشق و علاقەو خۆشەویستی نێوان کچان و کوڕان و ماچ و گەڕینەوەی هەست و خۆشی یەکان تاڕادەی سەکسیش وەك تابۆ تەماشادەکرێت و دەخرێتە قاڵبی حەرام و حەڵاڵەوە و ئیتر ژنە کە یان کچەکان دەبێت قوربانی یەکەم بن . وە هەر بەو قانوونەی کە سەرچاوەی لەم دینەوە وەرگرتوە . هەمیشە ژنان وەك نێچیرێك تەماشا دەکرێت.

لە و کۆمەڵگایەدا کار زۆر کراوە بە شێوەی جۆراوجۆر لە پەیوەند بە مەسەلەی ژنان و وە بەرداوامە بەڵام هەشتا لە بەرامبەری ئەو ڕەوتە کۆنەپەرست و دواکەوتوە دا نەتوانراوە لە یاساکانی باری کەسێتی بگۆڕێت بۆ یاسایەکی ئینسانی و سەردەمیانە کە لەسەر بنەمای مافی هاوڵاتی بوونی یەکسان. هەر بۆیە دەبێت بە پرۆژەو پلاتفۆرمی جدی یەوە بروانینە ئەم مەسەلەیەو کاری جدی تری بۆ بکەین. یەکێ لەو کارانەی کە پێوستە دەستی بۆ ببرێت جیاکردنەوەی وانەی دینە لە پەروەردەو خوێندن ولە جیاتی وانەی ترس و تۆقاندن و بە کەم سەیرکردنی ژنان و کچان ،وانەی ڕێزو خۆشەویستی و یەکسانی نێوانی ئینسانەکان و کچان و کوڕان بخوێنرێت و بە تایبەتی کوران وا پەروەردە بکرێن کە لە بەرامبەر ژنان و کچان کە ئەوانیش ئینسانن و هیچ جاوازی یەکیان نی یە لەگەڵتاندا. دەکرێ لە ماڵ و لە قوتابخانەکان لە ناو کۆڵان و شەقامەکاندا هەر هێرش و دەستدرێژی یەك بۆ سەر کچان و ژنان دەکرێ کۆمەڵگا هەمووی خۆی بکات بە خاوەنی لە ی بەرپرسیار بێت ،بە دەنگی کێشەکان زیاتر و زیاترو خراپتر دەکات ،بهێنە بەرچاوی خۆت کە چەند ئەستەمە ئەوە خوشکت بێت ،ژنەکەتە بێت ،کچەکەتە بێت ، دراوسێکەتان بێت ، خزمەکەتان بێت . کە دەستی توندوتیژی و دەست درێژی و سوتاندن و کوشتنی بۆ درێژ دەکرێت .بە دەنگ مەبن بچن بۆ هاواریانەوە .

لە لایەکی ترەوە ئەوە ئەرکی ڕێکخراوەکانی ژنان و خەڵکانی ئازادی خوازو پێشکەوتووخوازە پێویستە بە گروتینێکی ترەوە بێنە مەیدان بەدەنگ نەبین وە دەبێت بە جدی کار لەسەر ئەم مەسەلەیە بکە ین بۆ دەست کۆتا کردنی دەستی کۆنەپەرستی و دواکەوتووی لە کۆمەڵگادا .

سەرگوڵ ئەحمەد

قسەکەری

ڕێکخراوی ڕزگاری ژنان لە عێراق

١٢/٢/٢٠١٩

ماڵان ... مارف عومەر گوڵ

-1-
ماڵی پەپوولە
بەسەر دیواری مردنەوە بم
بەمدیودابێ یا بەودیوەکەیدا
هەرنایەمەوە ،
بەو دیوەکەیدا لافاوی مەرگ ڕاپێچم دەکات
بەمدیوەکەیدا دڵکی ژیانە ، هێواش دەمکوژێت !
خۆ ئێرە ماڵە ،ماڵی پەپوولە
ژین دەرفەتێکە .
نە بێم دەمێنێت
نەبۆ ئەوانەی بەتەمان نەمرن !

-2-
ماڵی مۆزەخانە
بڕۆین بۆ ماڵی مۆزەخانەیەك
رابردوو چۆن بوو ،لێ ی وردبینەوە ،
فیرعەونەکانی زەمانە بێن و
پیت و سامانی سەر زەویش لەگەڵ خۆیاندا بەرن
مرۆڤەکانی دوای ئێمە دێن و دەیدۆزنەوە
چاکتریش وایە هەر لە ئێستاوە
ئەم نیشتمانە بکەینەوە بە مۆزەخانەیەك !
....

-3-
ماڵی عاشقان
خوڕەی کانیاوی دامێنی بەفرە
وا بە کوێستانی دڵاندا دەڕوات
گەڵا بۆ کەپرو بۆ هەوار دەبات
دیدەنیی ماڵی عاشقان دەکات !

-4-
ماڵی دڵ

هیچ حیکایەتێك
وەکو چیرۆکی لەیەك دابڕان
نامباتەوە بۆ ناو تۆڕی ئەوین
با باوەش بەسەر سنگی تۆوەنێم
لەماڵی دڵا پێشوازیم بکەیت !
....

-5-
ماڵی روح
چوومە هەر ماڵێك
تاریك و روونێ یەخەیان گرتم
چوومە هەر شارێك
سەرماو گەرماکەی شڕ شڕیان کردم
نەحەسامەوە ،
تەنها لە ماڵی روحمدا نەبێت !

-6-
ماڵی درەخت
گەڵای وەریوی درەختی ئەوین
بەلق و پۆپی پەلی خۆزگەدا
بەردەبێتەوە سەرکانی و ئاوی
کەناری چەمێك ،
بەجێم دەه□□ و ناگەڕێتەوە .
پەنجەی مناڵیم بەمشت گرتووە و
بە کەوانەکەی دەوری خەرمانەی مانگی ژینمدا
دەیبەم ، دەیهێنم
لە ماڵی ئاودا ، یا ماڵی درەخت
مشت دەکەمەوە ، هێلانەیەك بۆ
گەڵارێزانی ئەستێران دەکەم !

-7-
ماڵی ئاگر
ئەوەندەی روانین لە خۆڵبارانی ئەم سەدەیەدا
دورو نزیکی یەك مەودا تەمە
چاو هەتەر دەکا !
ژیان ناسکە ،
هەروەکو شووشەی دوای بوومەلەرزەی پەنجەرەی نێوماڵ
دونیا کۆن بووە ،

وەکو دیواری کۆنە هەواری تەلاری خەیاڵ
تەخت و تاراجی ئەم مەرزوبوومە
هێلانەیەکی لێ چێ ناکرێ
بۆ کۆترە شینکەی پەیامهەڵگری لانە شێواوان !
ئەو درەختانەی بە قەراخ ڕێوە گڕیان تێچووە
ئەوەندە جوانن ! هەرمنیان کەمە لەو سوتانەدا
خۆمن دەمێکە ماڵم ئاگرە
ئەوە چی بووە ، وا گڕ نامگرێ
لەنێو شەپۆلی ئەم گریانەدا ؟!

-8-
مانگی ڕوناکیی
نیوەشەو ئیتر ،
لە تاریکیدا نوقم دەبم و
لە چراخانی وشەگەلێکدا سەردەنێمەوە،
بۆ دیدارێکم ،
وەرنە سەردانی مانگی رووناکیی !
....

-9-
مانگی تەنیایی
لە ژاوە ژاوی
فڕکان فڕکان و چاوچنۆکی دا
لەسەرخۆ و ئارام
لە دیوەخانی رازاوەی شیعرا
چوومە حوزوری مانگی تەنیایی !

-10-
مانگی باران
دیسان سەرسەختیم ڕوی تێکردمەوە
گوێ لە هاواری بێدەنگیم بگرە
بەیانیان لاوك ، ئێواران حەیران
نیوەشەو ئای ئای ، دادو بێدادی
دڵ لە بەهاری تەمەندا سووتا
چاو لە هەڵەتی بینیندا کزبوو
سەر کەوتە داوی گێوهاڵاوی،
پووشەڵانێکی گڕتێبەردراو
لە هیچ ماڵێکدا ناحەسێمەوە !

سەردەنێمەوە ،
وەك یاخی بووەكەی رۆژگاری جاران
لەماڵی دەشت و چۆڵەوانی دا
بۆ ماڵی باران .

-11-

ماڵی تریفە
لە تاریكایی شەوەزەنگێكدا
بۆ ماڵ و داڵدە
كەوتمە سەر رۆخی ترسێكی سامناك
ماڵم لە پرچی تریفە چنی
مانگ بووە هاوڕێم ،
وەك جاری جاران
ڕێی خۆم دیەوە
چون دەمەو بەیان .

-12-

ماڵی ئارام
ئەوەندە سووتام
ئەوەندە دەشت و بیابان گەڕام
لە نێو گەرداوی خەیاڵاتێكدا
دەحەسێمەوە ،
یەك پارچە بوومە ئاوازی تەنیاو
سەڵای دوورە دەست ،
دەشت و دەرێكی پڕ بەردەڵانە
ماڵی ئارام و ئۆقرەو تەنیاییم
ژێی ئەوینێكە لە دووری تۆدا
دەنگی باڵندەی نیوەشەوێكە
سۆراخی خواستێك هەڵی گرتووە
دەگەڕێتەوە بۆ هێلانەكەی !

-13-

ماڵی هەور
لە دارو پەردوی ، دوای مێژویەكی
ساڵ لە دوای ساڵی ئەم گەردونەوە
لاوكبێژانی ئاگربارانی سەدەی خوێن رشتن
بە توولە رێگەی هەڵزنانێكا
پایز دوای پایز ،

لەبەردەم ماڵی هەورو هەتاوا
بوکەبارانێ ، بۆ کۆتەرەی دار
چەپڵەرێزانی ئاوی ژیانە .
ئێستاکەش بەدوای غەدری مرۆڤدا
وەچەی بەهاران
دەمەو ئێواران
دەبنە دارەوان !

-14-
ماڵی ئاسمان
ئەستێرەیەکی یاخی و سەرگەردان
کۆشی ئاسمان و ئەوینی جوانی ئەستێرانی دی
بەجێ دەهێڵێ ،
نوقمی سێبەری تەنیایی دەبێ
بۆ مەمکی چەپی هاوسەفەری ژین
لە هەورا چاوی پڕ گریان دەبێ .
راز نیازی سەرتاپای تەمەن
لە جریوەیدا ، دەگەشێتەوە
مانگ بەجێ دێڵێ ،
لە تیشکی رۆژدا دەرژێتە دونیای
خۆڵەمێشینی ئەرز و ئاسمانی
دیار و پەنهانی !
ئەستێرەیەکی یاخی و سەرگەردان
خۆی دایە دەستی هەورە بروسکە ،
خۆی نەسپاردە حوکمی ئەستوری فەرمانی سوڵتان
لە خۆرهەڵاتا ، بوو بە نوری خوا

لە خۆرئاوادا ،
چووە کاروانی هەورو ئەستێران
گەڕایەوە بۆ ماڵی ئاسمان .

....

-15-
ماڵی دارستان
ماڵی دارستان دیمەنی جوانە
دڵم بە تەنیا لەوێ میوانە
لەنێو سێبەرو خۆرە تاوێکدا ،
نازانم بۆچی وا چاوەڕوانە .

....

ماڵی مانگ
مانگ خەرمانەی دا ،
ئەستێرە هەموو بانگی یەك دەكەن

لەم لا یەكێكیان دەكشێ و وندەبێ
لەولا گەلاوێژ شای ئەستێرانە
ڕێگەی كاكێشان
مەودای دەگاتە ئەوپەڕی دونیا
مانگ بەتریفە لەكانی و ئاوا بسكی تەڕدەكات
بەئاوازی با ورشەی داروبار .
ناچێتە ماڵی كچی عەیار و كوڕی چاوباشقاڵ
نە سینەی ئاسمان بەجێ دەهێڵێ ،
نە باوەشی ئاو ،
هیچ هێلانەیەك نادۆزێتەوە
كە ئەو نەیەتە ماڵی دێمەوە ،
دەچمەوە ماڵی خەرمانەی مانگ و
وردە ئەستێرەی كەوانەی ئاسمان لێم كۆدەبنەوە
یەك یەك لاپەڕەی شایەدی مێژوی
دوێنێ و ئەمڕۆكەی مرۆڤ دێنن و
شەڕو وێرانەی لێ دەردەهاون !

سلێمانی – كەركوك
مانگی 4/2016 -5/2018